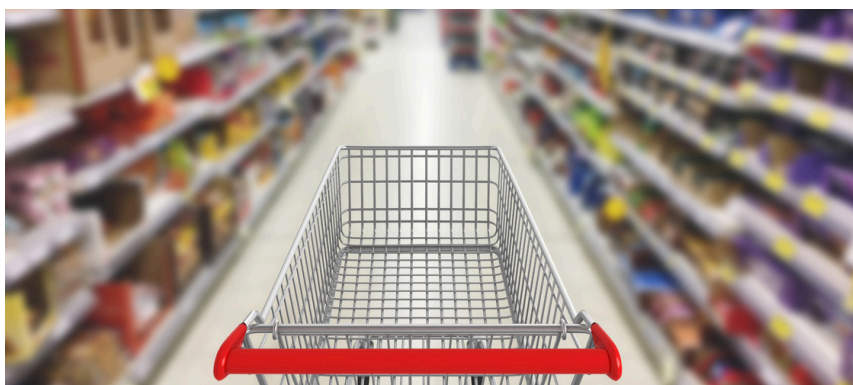

Poslednji dani pre roka: kontrolna lista za proveru uskladenosti

*Provera pred 1. septembar
2026. / Za pravne timove,
nabavku, komercijalu i
finansije*

Zakon o trgovačkim praksama za određene vrste proizvoda stupio je na snagu 1. maja 2026. Član 58 predviđa da svaki subjekt u lancu snabdevanja proizvodima iz Zakona uskladi opšte uslove poslovanja, ugovore, interne smernice i praksu u roku od četiri meseca od stupanja Zakona na snagu. Ako projekat usklađivanja još nije zatvoren, poslednjih 48 sati treba iskoristiti za kontrolisanu prioritizaciju: prvo zaustaviti ono što stvara najveći pravni rizik, a zatim jasno evidentirati šta je provereno, šta je ostalo otvoreno i ko je odgovoran za dalje postupanje.

Za proveru obuhvata koristite važeću [Odluku o listi poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i proizvodima od naročitog značaja](#) za snabdevanje tržišta, uključujući njenu izmenu objavljenu u avgustu 2026.

1. Potvrdite obuhvat – pre nego što trošite vreme na detalje

- ☐ Napravite konačnu listu odnosa kupac–snabdevač koji potencijalno ulaze u teritorijalni i predmetni obuhvat Zakona.
- ☐ Potvrdite relevantne kategorije proizvoda prema važećoj Odluci Vlade i povežite ih sa konkretnim ugovorima, opštim uslovima i poslovnim jedinicama.
- ☐ Za potrebe procene nepoštenih trgovačkih praksi proverite i značajnu pregovaračku moć kupca, uključujući zakonske pragove godišnjeg prihoda i druge relevantne okolnosti.
- ☐ Evidentirajte aktivne ugovore, anekse, standardne obrasce, narudžbenice i poslovnu praksu koja se stvarno primenjuje.
- ☐ Za odnose koje smatrate van obuhvata sačuvajte kratko obrazloženje pravnog i činjeničnog osnova.

Cilj nije da u poslednjem trenutku ponovite celokupnu analizu primenljivosti Zakona, već da budete sigurni da nijedan relevantan odnos nije izostavljen i da je procena zasnovana na važećem regulatornom okviru.

2. Zaustavite identifikovane prakse sa crne liste

- ☐ Obavestite relevantne pravne, nabavne, komercijalne i finansijske timove šta se više ne sme ugovarati, zahtevati ili primenjivati.
- ☐ Ako je identifikovana praksa sa crne liste, odmah zaustavite njeno ugovaranje, zahtevanje i primenu i pokrenite uklanjanje sporne odredbe iz relevantne ugovorne dokumentacije. Ne čekajte završetak formalnog aneksa da biste zaustavili praksu.
- ☐ Sačuvajte dokaz o datumu kada je praksa zaustavljena i o instrukciji koja je izdata timu.
- ☐ Proverite da li se ista formulacija ili poslovni proces pojavljuje u standardnim ugovorima, narudžbenicama, cenovnicima ili drugim poslovnim jedinicama.

3. Trijažirajte prakse sa sive liste

- ☐ Proverite da li je svaka relevantna praksa jasno, nedvosmisleno i unapred pismeno dogovorena između trgovinskih partnera. Standardna klauzula u opštim uslovima ili drugi oblik jednostranog nametanja nije dovoljan.
- ☐ Za svaku relevantnu naknadu ili aranžman proverite koji su posebni zakonski uslovi primenjivi – uključujući, u zavisnosti od prakse, ko je zahtevao ili inicirao uslugu i šta je konkretno pruženo.
- ☐ Utvrdite kako je iznos obračunat i da li postoje objektivni podaci koji podržavaju obračun, srazmernost, stvarne troškove ili realnu tržišnu vrednost, gde su ti elementi relevantni.
- ☐ Pronađite pisani trag koji potvrđuje dogovor, zahtev ili inicijativu, izvršenu protivuslugu, način obračuna i relevantna odobrenja, u zavisnosti od konkretne prakse.
- ☐ Ako ključni uslov ne možete da dokažete, tretirajte aranžman kao otvorenu rizičnu tačku za pravnu proveru, a ne kao automatski dopuštenu praksu samo zato što se nalazi na sivoj listi.

4. Pregledajte najosetljivije ugovorne odredbe – i praksu iza njih

- ☐ Rokovi plaćanja i način njihovog računanja, uz proveru kategorije proizvoda i primenljivog zakonskog roka.
- ☐ Jednostrana prava na promenu cene, količine, kvaliteta, rokova, mesta ili načina isporuke i drugih ključnih uslova.
- ☐ Rabati, bonusi, naknade za ulistavanje i administrativne usluge, marketing i promocije.
- ☐ Povrat neprodate robe, skladištenje, druge naknade povezane sa logistikom, reklamacije potrošača i troškovi kontrole kvaliteta.
- ☐ Mehanizmi za određivanje i promenu cena i drugih finansijskih elemenata, uključujući pitanje da li su metodologija i kriterijumi unapred utvrđeni, jasni i objektivno proverljivi.

Ne završavajte proveru na tekstu ugovora. Uporedite ga sa stvarnim poslovnim procesom: fakturisanjem, narudžbenicama, odobrenjima, cenovnicima, elektronskom komunikacijom i načinom na koji komercijalni tim primenjuje dogovor.

5. Izdajte kratka privremena uputstva timovima

- ☐ Za svaku preostalu neusaglašenost zabeležite odgovorno lice, nivo prioriteta, sledeću radnju i rok za zatvaranje.
- ☐ Jasno odvojite tačke koje zahtevaju hitnu obustavu prakse od onih koje zahtevaju dopunu dokumentacije, pregovore ili izmenu procesa.
- ☐ Definišite šta predstavlja dokaz da je tačka zatvorena: potpisan aneks, izmenjen obrazac, ukinuta naknada, odobrena procedura, završena obuka ili dokumentovana provera na uzorku.
- ☐ Ako tačka neće biti zatvorena do 1. septembra, dokumentujte pravnu procenu posledica i odluku o tome da li se relevantna praksa mora obustaviti do konačnog rešavanja.

Otvorena tačka bez vlasnika i dokaza zatvaranja lako postaje trajna neusaglašenost. Sam interni rok posle 1. septembra ne otklanja regulatorni rizik ako se neusaglašena praksa i dalje primenjuje.

6. Svako otvorenoj tački dodelite vlasnika i rok

- ☐ Za svaku preostalu neusaglašenost zabeležite odgovorno lice, nivo prioriteta, sledeću radnju i rok za zatvaranje.
- ☐ Jasno odvojite tačke koje zahtevaju hitnu obustavu prakse od onih koje zahtevaju dopunu dokumentacije, pregovore ili izmenu procesa.
- ☐ Definišite šta predstavlja dokaz da je tačka zatvorena: potpisan aneks, izmenjen obrazac, ukinuta naknada, odobrena procedura, završena obuka ili dokumentovana provera na uzorku.
- ☐ Ako tačka neće biti zatvorena do 1. septembra, dokumentujte pravnu procenu posledica i odluku o tome da li se relevantna praksa mora obustaviti do konačnog rešavanja.
- ☐ Otvorena tačka bez vlasnika i dokaza zatvaranja lako postaje trajna neusaglašenost. Sam interni rok posle 1. septembra ne otklanja regulatorni rizik ako se neusaglašena praksa i dalje primenjuje.

7. Sačuvajte dokazni trag

- ☐ Arhivirajte pregledane ugovore i važeće verzije standardnih obrazaca.
- ☐ Sačuvajte odluke, pravna odobrenja, interne instrukcije i relevantnu komunikaciju.
- ☐ Vodite jednostavnu evidenciju provera: šta je provereno, ko je proverio, kada, koji je rezultat i koji je sledeći korak.
- ☐ Evidentirajte otvorena pitanja odvojeno od zatvorenih, kako bi uprava imala tačnu sliku preostalog rizika.

Usklađenost koju nije moguće rekonstruisati mnogo je teže dokazati. Provera zato treba da obuhvati i kvalitet dokumentacije, a ne samo sadržaj donete odluke.

Kontrola pre isteka roka

- ☐ Postoji dokazni trag koji pokazuje šta je urađeno, kada i na osnovu čega.
- ☐ Svaka preostala neusaglašenost ima vlasnika, prioritet, sledeću radnju i rok.
- ☐ Najosetljiviji ugovorni uslovi i stvarna poslovna praksa su pregledani.
- ☐ Timovi imaju jasna privremena uputstva.
- ☐ Znamo koji odnosi i proizvodi su u obuhvatu i, gde je relevantno za procenu nepoštenih trgovačkih praksi, procenili smo značajnu pregovaračku moć kupca.
- ☐ Identifikovane prakse sa crne liste su zaustavljene.
- ☐ Prakse sa sive liste imaju dokumentovanu osnovu koja pokazuje ispunjenost relevantnih zakonskih uslova ili su eskalirane radi hitne pravne odluke o daljem postupanju.

Važno!

Ova kontrolna lista je alat za prioritizaciju usklađivanja. Ne predstavlja zaštitu od odgovornosti niti osnov za pretpostavku da je poslovanje usklađeno, ne zamenjuje potpunu analizu primenljivosti Zakona i pojedinačnih trgovačkih praksi i ne znači da je poslovanje usklađeno samo zato što je svaka stavka označena kao završena. Posebno rizične ili nejasne aranžmane treba pravno analizirati pre daljeg ugovaranja ili primene.

Ovaj materijal je opšte informativne prirode i ne predstavlja pravni savet za konkretan slučaj.

Pravni osnov

Zakon o trgovačkim praksama za određene vrste proizvoda („Sl. glasnik RS“, br. 35/2026), naročito čl. 2–8, 58 i 61; Odluka o listi poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i proizvodima od naročitog značaja za snabdevanje tržišta („Sl. glasnik RS“, br. 51/2026 i 73/2026); Uputstvo Komisije za zaštitu konkurencije kojim se bliže uređuju nepoštene trgovačke prakse („Sl. glasnik RS“, br. 57/2026 i 66/2026 – ispr.).